

Szerkesztőség és kiadó-
hivatal:

Szegedi-utca 1. szám.

Telefonszám 162.

Megjelenik
hétfé kivételével a kor-
reggeli órákban.

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Helyben, házhoz hordva

Félévre 18 korona.

Egy óra 3 korona.

Vidéken:

Félévre 18 korona.

Egy óra 3 korona.

Szerkesztésért felelős: Dr. DÓZSA IMRE

Kiadótulajdonos: KOVÁCS SANDOR.

Atkozunk és áldunk,

ez a kettő, amit tenni tudunk. Ebben merül ki múlt és jövő, minden ami volt és minden ami lesz. Egyik jelenti az elmúltak minden keserűségét, a másik a jövő szebb ígéreiteit, messi bizonytalanságban tüdőklő szépségeit, amit lelünk minden vágyával óhajtunk, amiért szívünk minden dobbanásával reszketünk.

Átkozzuk azt, aki ezt létrehozta, aki okozója volt tengersok szenvedésinknek, aki rágyújtotta a népekre a világ nagy épületeinek eresztékeit, aki alattomos körmönfontossággal vagy kapzsisággal romlásba, megpróbáltatásba taszított bennünket. Aki gonosz volt és előidézte azt, hogy eddig békében élő nemzetek ellenségek legyenek, gyilkossáivá váljanak egymásnak, egymás életére törjenek nem orvul, nem lesben álló bandita módjára, hanem a háboru cégére alatt. — Átkozott legyen az, aki a poklok minden borzalmasságát, szörnyűségeit kinjait képes volt a világra szabadítani ezzel a két szóval: legyen háboru.

Áldott legyen az, aki megvált bennünket mindattól, amit az a másik előidézett, amiben annak a másiknak része volt. Szeretetünk fog glóriát ragyogó homloka köré mert, a megváltást hozza, mert a szeretet és megváltás nevében jön. Virág fakad lépte nyomán abból a talajból, amelyet elégett falvak, városok üszke borít és amelyet könyveink öntöznek és tettek termékenynyé. Áldjuk azt, aki hozza a népeknek a felszabadulást a kinoktól, szenvedésektől és áldott legyen minden mozdnlata, minden lépése, amiket az emberi jószándék és áldásos akarat vezérel. Ugy szeretnénk már áldani valakit, akinek lépése nyomán a béke fehér virága fakad.

— Uj összeírás. A közéletmezesi miniszter egészen pontosan tudni akarja, hány ellátatlanja van az országnak, mert másképpen az ellátatlanok lisztzükségletének mennyiségét megállapítani nem tudja. Eppen ezért elrendelte, hogy mindazoknak névsorát, akik a hatóságoktól kapják lisztjegyüket, pontosan összeállítva terjesszék föl a törvényhatóságok.

Wilson válasza megérkezett a monarchiához.

Nem foglalkozhatik javaslatunkkal. A cseh-szlovákokkal és a joguszlovokkal kell előbb megegyeznünk

Washington, október 19. Az Egyesült Államok válaszában, amelyet az október 4 én kelt és 5 ik és 6 án Amszterdamban és másutt közzétett osztrák magyar jegyzékre adtak, — amint azt a külügyminis-
terium a washingtoni svéd követ útján a svéd külügyminiszterhez intézte, — következő a szövege:

Külügyminisztérium, okt. 18.

Uram!

Van szerencsém igazolni e hó 4-én kelt jegyzékének kézhez vételét, amellyel Ausztria Magyarország cs. és királyi kormányának egy közlését az elnökhöz juttatta. Megbizásom van most az elnöktől, hogy kérjem meg Önt arra, legyen olyan barátságos és juttassa el kormány útján a cs. és kir. kormányhoz a következő választ:

Az elnök kötelességének tartja közölni az osztrák-magyar kormány-
nyal, hogy nem foglalkozhatik e kormányval ezel a javaslatával, mert január 8-iki üzenete óta bizonyos nagyjelentőségű események állottak be, amelyek szükségszerűen megváltoztatták az Egyesült Államok kormányának illetékeségét és felelősségét.

Ama 14 föltétel között, amelyeket az elnök akkor formulázott meg, szerepelt a következő:

„Ausztria-Magyarország népeinek, amelyeknek helyzetét a nemzetek

között megvédtettek és biztosítottak kívánjuk látni, meg kell adni az autonóm fejlődés legszabadabb lehetőségét.”

Mióta ez a mondat leiratott és az Egyesült-Államok kongresszusa előtt elhangzott, elismerte az Egyesült-Államok kormánya, hogy a cseh-szlovákok és a német, valamint az osztrák-magyar birodalom között háborus állapot áll fönt és a cseh-szlovák nemzeti tanács de facto hadviselő kormány, amely föl van ruházva a megfelelő autoritással, arra, hogy a cseh-szlovákok katonai és politikai ügyeit vezesse. Elismerte továbbá a legmesszebbmenő módon a joguszlovok nemzeti szabadságra való törekvésének jogosságát is.

Az elnök ennél fogva nincsen abban a helyzetben, hogy e népek pusztá autonómiáját ismerje el a béke alapjának, hanem kénytelen ragaszkodni ahhoz, hogy ők és ne ő bitáskodjék afelett, vajjon az osztrák-magyar kormány részéről minő akció fogja kielégíteni a népek aspirációit és fölfogását jogaikról s mint a nemzetek családjának tagjait megillető rendeltetésükről.

Fogadjja Uram legnagyobb nagy-
rabecsülésem megújított kifejezését.

Lansing Róbert,
államtitkár.

LEGÜJABB.

(A „M. F. U.” éjjel érkezett telefon jelentései.)

Mit válaszoltak a németek Wilsonnak?

Lényegében elfogadják Wilson feltételeit

A német kormánynak Wilson jegyzékére való válasza lényegében következőket tartalmazza: A megszállott területek kiürítéséről való eljárás és a fegyverszünet feltételeit katonai tanácsadók megítélésének kell átengedni s minthogy az ezidőszertí erőviszonyok a létesítendő megállapodásoknak alapul kell hogy szolgáljanak, amely erőviszonyok biztosítandók. Németország a részletek szabályozására alkalmat akar nyújtani, de bizik abban, hogy az Egyesült Államok el-

nöke semmiféle olyan követelést nem fog jóváhagyni, mely a német nép becsületességével és az igazságosság békéjének egyengetésével össze nem volna egyeztethető.

Tiltakozik a német kormány az embertelen cselekedetek vádjá ellen, melyet a német szárazföldi és tengeri haderők és ezzel együtt az egész német nép ellen emeltek. Rombolás, a visszavonulások fedezésénél mindig szükséges és ezt a nemzetközi jog is megengedi. A német csa-

patok egyébként szigorú utasításokat kaptak, hogy a visszavonulások alkalmával kimélik a magántulajdont. A bűnösöket szigorúan megfognak büntetni. Tagadja a német kormány, hogy a buvárhajók mentőcsónakokat sülyesztettek volna el, javasolja, hogy e kérdésben semleges bizottság tartson vizsgálatot.

Hogy mindent elkerülhessünk, ami a békét zavarná, a legfőbb hadvezetőség parancsot adott ki, hogy személyszállító hajókat ne sülyesszenek el, azonban a nyílt tengeren levő buvárhajókért teljes lehetetlenség felelősséget vállalni, mert visszaérkezésük előtt lehetetlen velük e parancsot közölni.

Wilson elnök alapvető elvként jelölte meg minden oly zsarnoki hatalom visszautasítását, mely ellenőrizhetlenül zavarja a békét. Erre azt feleli a német kormány, hogy a birodalmi gyűlés befolyást gyakorol a kormány alakítására. Alapvető változások az alkotmányon nélküle nem történhetnek. Az új kormány az általános egyenlőtitkos választói joggal választott birodalmi gyűlésből származik. A kormány tagjai a nagy pártokból valók. A többség bizalma nélkül senki sem lehet kormányon. A kancellár felelősségét a birodalmi gyűléssel szemben törvénnyel biztosítjuk.

Az új kormány első cselekedete az volt, hogy a birodalmi gyűlésen javaslatot terjesztett elő, amellyel az alkotmányt új változtatták meg, hogy a békéről és a háboruról csak a népképviselőt beleegyezésével lehet dönteni.

Wilson azon kérdésére, hogy kivel van dolga, az a felelet, hogy a fegyverszünetet és a békeajánlatot olyan kormány tette, amely minden önkényes és felelőtlen befolyástól menten szabadon, egyedül a birodalmi gyűléstől és a nép többségétől függ. Aláírva Dr. Solf, külügyi államtitkár.

— Pesti Napló kedden, folyó hó 22-én a délutáni órákban már kapható lesz Makón Kovács Sándor papirkereskedésében (Szegedi-utca 1.). Hisszük, hogy ez a Magyarországon mondhatni legelterjedtebb napilap a makói közönség szeretetével fog találkozni és rövid időn belül közkezdett lapjává fog válni. A Pesti Naplóra előfizetni lehet a Makói Független Ujság kiadóhivatalában.

Wilson nyilatkozata Magyarországról és történeti határaitól.

„A magyar emigránsok már szebb hazába költözhetnek vissza“.

Bernen keresztül Washingtonból érkezett távirat alapján jelenti a „Virradat“, hogy Wilson a következő hivatalos nyilatkozatot adta ki a magyar nemzet függetlenségének és önrendelkezésének elismeréséről:

— Magyarországnak és Ausztriának az északamerikai Egyesült-Államokban élő népei között legutóbb azt a hírt terjesztették, mintha Wilson elnök egyes népek rovására akarná a szlávoknak tett igazságos ígéreteit megvalósítani. Ez helytelen felfogás, mivel az elnök a világ összes népeinek igazságára törekszik és kijelenti, hogy az utóbbi időben többször tévesen aposztrofált magyar kérdésben ugyanezek a szempontok vezérlik. Mint a többi népek, úgy a magyar nép is teljes önrendelkezéssel állapíthatja meg demokratikus irányu jövőjét és a békeszerződésben valamennyi fél biztosítani fogja a magyar nemzet függetlenségét, önrendelkezését és történelmileg is elismerhető nemzeti határvonalainak a sértetlenségét.

A Newyork Herald tudósítást közöl arról, hogy október 12-én Wilson az amerikai magyarság küldöttségét is fogadta. Ezt a küldöttséget Berkó D. Géza vezette és Braun Márkus esköztölte ki számára a meghallgatást.

Berkó arra kérte Wilson, amikor Magyarország sorsába esetleg beavatkoznék, legyen tekintettel a magyarság történelmi multjára, amelynek méltányolása nélkül a jelenben sem lehet igazságos ítéletet alkotni róla. Wilson nagy elfoglaltságára hivatkozva, csak nagyon röviden terjeszkedett ki a magyar kérdésre, ezeket mondván:

— Amennyiben rajtam és szövetségeseinken áll, Magyarországgal sem fog igazságtalanság történni, hiszen a magyar kérdés megoldásában éppen a magyar népnek kívánjuk adni a legfontosabb szerepet. Meg vagyok győződve, hogy a magyar emigránsok már egy szebb hazába költözhetnek és értékesíteni fogják azokat a tapasztalatokat, amelyeket Amerikában szereztek.

Az amerikai magyar lapok különkiadásban jelentették a nagy eseményt, amelynek híre határtalan lelkesedést keltett az amerikai magyarság között. Wilson az amerikai magyarság ujjongó szeretettel ünnepli és szó van róla, hogy a magyar egyesületek már a legközelebbi napokban felveszik a háboru miatt megszakadt működésüket és nagyszabású általános tüntetést rendeznek Wilson mellett. Az amerikai magyarság szereplőit Clevelandba értekezletre hívták össze, amely az-

után megállapítja a legközelebbi időben összeülő magyar nemzeti kongresszus időpontját.

A magyar zászlók újra kitűzettek a magyar egyesületek helyiségei elé és nincs magyar Amerikában, aki ne járna háromszínű kokárdával, amelynek közepén Wilson arcképét helyezik el.

A hadüzenet és békekötés az országgyűlés joga legyen.

Törvényjavaslat Magyarország függetlenségéről.

Magyarország függetlenségének törvényben való biztosítása megindult. Magyarország a béketárgyalásokon már mint önálló ország akar megjelenni és azt kívánja, hogy érdekeit ne az képviselje, aki a föderalizált Ausztriát, hanem a független magyar nemzet érdekeinek kifejezésére juttatására leghivatottabb magyar államférfiu.

A perszonális unióra vonatkozó törvényjavaslat tervezete, mint mai számunkban már jelentettük, elkészült, annak a nyilatkozatnak az alapján, amelyet Wekerle miniszterelnök a királytól kapott felhatalmazás alapján az országgyűlésen tett. A törvénytervezetet Wekerle miniszterelnökkel folytatott beható tanácskozások alapján Tóry Gusztáv igazságügyminiszter készítette.

Magyarország önálló állami berendezkedése a kodifikatorius alkotások egész sorozatát fogja maga után vonni. Az első javaslat csupán alaptörvény jellegével bír, deklarálja Magyarország önálló és független államiségát, kimondja az 1867: XII. t.-c. hatályon kívül helyezését és utasítja a kormányt, hogy terjesszen elő külön törvényjavaslatot Magyarország önálló államiségéről, önálló gazdasági berendezkedéséről és a Magyarország védelmére rendelt önálló magyar hadsereg felállításáról.

A törvényjavaslatnak igen fontos része — és erről most folynak tanácskozások a törvény szövegezői között — a hadüzenet és a békekötés jogának megállapítása, ami eddigi törvényeink szerint a király felségjoga van. A törvénytervezetben kimondani kívánják, hogy a hadüzenet és a békekötés joga ezentul nem a király joga, hanem abban egyedül a magyar országgyűlés: a képviselőház és a főrendiház együttes határozata dönthet.

Külön törvényjavaslat fog készülni Magyarország önálló gazdasági berendezkedésének előkészítéséről, Az Ausztriára való gazdasági liquidálás végrehajtására, mint említettük, országos bizottságot fognak kiküldeni, amelynek többek között újra kell rendezni, azokat a nemzetközi szerződéseket, amelyeket gazdasági tekintetben Magyarország Ausztriával együttesen kötött idegen államokkal; ezeket

fenntartják a szerződés lejártáig. A gazdasági különválás Ausztriától azonban 1919 év végén menne vége, eddig, sajnos, megmaradna a közös vámterület. Külön javaslat fog intézkedni pénzügyi önállóságunkról, az önálló bank stb. föllállításáról, ezt a pénzügyminiszterium fogja előkészíteni, valamint törvényjavaslat lesz az önálló magyar hadseregről is.

Ugy halljuk, hogy az első javaslaton kívül, amelynek alaptörvény jellege van, Magyarország politikai függetlenségének rendezéséről egy terjedelmesebb javaslat is készül, amely az alkotmányunkban beálló változások minden részletére kiterjed.

Ma délután a belügyminiszteriumban ezeknek a törvényjavaslatoknak előkészítése végett értekezlet volt, amelyen résztvettek Wekerle miniszterelnök, Tóry igazságügyminiszter, továbbá mindkét miniszterium törvényelőkészítő osztályának vezetői és előadói. Szakaszról-szakaszra megvitatták a törvényjavaslatot, amellyel Wekerle Sándor miniszterelnök Bécsbe utazik és előzetes szentesítés céljából őfelsége elé terjeszti.

A hatóság intézkedései a spanyol járvánnyal szemben.

A közegészségügyi bizottság dr. Petrovics polgármester elnöklete alatt ma délután ülést tartott, melyen a spanyol betegség ellen járványkórház felállítását határozta el. A kórház már holnap megkezdí működését a mostani vörös-kereszt kórház helyén a polgári leányiskola épületében. Felszerelésül a vörös-kereszt kórház felszerelési szolgáltnak. A kórházba való jelentkezés nem kötelező, hanem azoknak ajánlatos, akik otthon megfelelő ápolásban és gondozásban nem részesülnek.

Elhatározta továbbá a bizottság, hogy az iskoláknak november 15-ig való bezárása iránt javaslatot fog tenni, hogy megkeresi a rendőrkapitányt, hogy nyilvános előadásokat és összejöveteleket ne engedélyezzen, korcsmáknak, kávéházaknak, vendéglőknek délután 6—7 ig való látogatását megtiltja, hogy az alatt az idők alatt azok szellőztethetők és takaríthatók legyenek.

Hogy az utak, közterek, járdák tisztántartására fokozottabb gond és figyelem fordíttassék.

Hogy a közönségnek a temetésekre, ünnepekre és általában összejövetelekre való járásnak megszüntetése iránt intézkedni fog, hogy járványöröket fog alkalmazni és végül, hogy a spanyol betegségről népies utasítást fog kiadni. Az utasítás elkészítését dr. Paku Imre v. főorvos vállalta magára.

Egy igazi makói asszony.

A lelelkesebb s legönzetlenebb makói ápolónő.

Egy egyszerű makói asszonyról szólnak az alábbi sorok. Arról az asszonyról, aki immár az ötödik esztendeje nem csinál egyebet, mint segíti a szenvedőket, ápolja a betegeket.

Horváth Istvánné ez a derék makói asszony, aki midőn a háboru kitört, hívás nélkül elment ápolni a háboru sebesültjeit. Mentek akkor még más makói asszonyok és leányok is, akik valósággal dívatot csináltak a fehér ápolónői köpenyből s a karon piros vöröskeresztből. Ez az önkéntes ápolósegreg azonban úgy elpárolgott mint ha soha nem is lett volna. Az első rendjeleső után, amelyből Horváth Istvánné természetesen kimaradt, nem maradt senki más ápolónőnek csak Horváth Istvánné.

Ez a jóságoslelkű asszony rendületlenül s még fokozottabb buzgalommal ápolta a betegeket sebesülteket s nem kapott érte más mint Návay Aranka jóságos mosolyát, köszönetét s elismerését.

Most, hogy a makói vörös-kereszt kórház négy esztendő rettenetes munkája s áldásos hivatásának betöltése után feloszlott, meg kellett ezt írunk annak a sok szenvedő s itt ápoló katonának a nevében, hogy a Horváthné szívjóságát s nemes lelkét csak áldással említi mindenki, aki ezt az angyali munkát látta s figyelte négy esztendőn keresztül.

Horváth Istvánné most, hogy a katonai vörös-kereszt kórház megszűnt nem marad munka nélkül. A város által felállított spanyol járványkórházba elsőnek jelentkezett ápolónőül. Megkezdí, vagy, hogy úgy mondjuk folytatja nemes munkáját ott ahol elhagyta, ismét vigasztalni fogja a szenvedőket s ápolni a betegeket. Erre a derék makói asszonyra mindannyian büszkék lehetünk.

NAPI HIREK

— Nagy Makóért. A makói gazdasági kisvasutak intézőbizottsága e hó 17-én rendes ülést tart, melyen az engedélyezési okiratot s az ezzel kapcsolatos teendőket fogjuk megbeszélni.

— Meghosszabbították a katonák szabadságát a spanyol betegség miatt. A hadügyminiszter rendeletet adott ki, amely szerint a mai naptól november 16-ig egyetlen katonasem kaphat szabadságot. Kivétel csakis az esetben tehető, ha a katonavalamelyik családtagjának haláláról kapna értesítést. Ez esetben e temetésre hazautazhat. Azoknak a katonáknak, akik most szabadságon vannak itthon és e hó folyamán kellene visszautazniok, szabadságuk november hó 16-ikáig meghosszabbíttatik.

— Az ellátatlanok lisztjét kivételes esetekben egész évre is kiadják. A közlekedési miniszter utasította a kormánybiztosokat, hogy olyan helyen, ahol a nedves gabona kezelése, a raktározási vagy a fuvarozási viszonyok szükségessé teszik, a kéthavi szükségleten felül esetleg az egész ellátási időszakra is kiszolgáltathassák a gabonát, illetve a lisztet. A hosszabb időre szükséges mennyiség kiutalása csakis megbízható egyének részére történhetik s ennél fogva a hatóságoknak felelősséget kell vállalniuk az iránt, hogy az illetőket a liszt időelőtti elfogyasztása esetén hatósági ellátásba utólagosan nem veszik fel.

— Igazi jótékonyág. A mindennapos 10—20 koronás jótékonyági adományok közül messze kimagasló Dán János makói szabómeister mai nemeslelkű adománya, aki 11 darab teljesen új öltönyt ajándékozott szegény gyermekek felruházására. A nemes tett önmagát dícséris példát vehetnek róla igen sokan Makón. Nem 10—20 koronás adományok kellenek ma, hanem természetbeni ajándékok. Ruha, cipő, alsó ruha, élelmiszerek, mert ezek nélkül a makói szegénység nagyon keserves körülmények között megy neki a télnek.

— Tűzifa kiosztás. Makó városa a szegénysorsú közönség között métermázsánként 16 koronás ár mellett a várasi szegényménháznál tűzifát oszt ki. — A tűzifa ára a városházán a gazdasági tanácsnoknál fizetendő ki minden kedden a hivatalos órák alatt és a tűzifa a szegényménháztól szállítandó el. — Legfeljebb 2 mm. tűzifa adatik egy család részére.

— Anyakönyvi hírek. Házasságot kötöttek: Horváth Sándor Patkós Juliannával, Balog István Sirok Juliannával. — Elhaltak: Takács János 10 hónapos, Döme Mária Teréz 10 napot, Kovács Nándor 19 hónapos, Király Gábor 9 hónapos, Varga Rozália Julianna 20, Wetzel Antal 13, Czene Imréné Szabó Etel 34, Tézsla Sándor József 2, Csala János 11, özv. Széll Istvánné Papp Julianna 63, Varga János 9, Galamb Viktória 20, Nagy György Imre 27, özv. Dani Mihályné Sztajcs Anna 80, Kiss Mária 17, Domján István 17, özv. Hári Sándorné Széll Viktória 32, Danckay Margit 6, Apjok Sándor 58, Csernus János 84, T. Varga Sándor 20, Lengyel Jánosné Papp Zsuzsanna 23, Biró Viktória 12, özv. Német Andrásné Kabzsi Katalin 85 éves, Szabó Bálint 3 óras korában és három orosz fogoly.

— Mindenkit érdekel, hogy a következő árukat hol szerezheti be: Krep-papír, vegyes színben; legfinomabb réz ceruza-védő; erős katona-notesz; zsebben hordható előjegyzési napló; erős, nagy papírpénz-tárca; „Gavallér” cigaretta hüvely, vattával ellátva és „Gavallér” cigaretta-papír Kovács Sándor papírkereskedésében, Szegedi-utca 1. szám.

Háborus dráma.

A ruszki vadházassága.

Rajvalejov Mihály 28 éves orosz hadifogoly körülbelül 3 év óta van már a torontálmegyei Perlaszon, ahol a malomban dolgozott. A faluban megismerkedett Jovanov Ágnes 25 éves csinos cigányleánnyal, akinek a vadházastársa orosz hadifogságban volt. Az ismeretségből szerelem lett, az orosz fogoly vadházasságra lépett Jovanov Ágnessel.

Vasárnap, folyó hó 19-én reggel Rajvalejov Mihály a vadházastársát a piacra küldte ki bevásárolni. Az asszony azonban nem engedelmelkedett. A muszka fogolyban felfortyant a düh. Kést rántott és beledöfte az asszony mellébe. Nagyot sikoltott a szerencsétlen fiatal asszony. De mégis volt annyi ereje, hogy fölkapta a kis fejét és azzal fejbevágtatta az oroszot, aki még kétszer beledöfte kését az asszonyba, azután eszméletét veszítve, ő is a földre rogyott.

A házban lakók közül egy öregasszony szemtanúja volt a borzalmas jelenetnek. Ez értesítette a perlaszi csendőrséget, ahonnan Veres József őrmester szállt ki a helyszínére. Az asszonyt kihallgatni nem lehetett. Elvesztette eszméletét és magához sem tért többet. Hétfőn hajnali 3 érákor meghalt. A merénylő oroszok bekötötték a sérüléseit és bevitték a nagybecskereki tartalékkórházba.

Makó város hirdetései.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy a város által felállított hatósági temetkezési intézet folyó hó 22-én megnyílik.

E hatósági intézménynek célja az, hogy a sorcsapása által sújtott szegénysorsú lakosoknak módot nyújtson arra, hogy elhalt hozzátartozóit tisztességesen olcsó árak mellett eltemethesse, épen azért az intézet csupán egyszerű temetkezési kellékeket szolgáltat ki.

A legegyszerűbb temetkezési ára felnőttek számára egyelőre 200 koronában állapított meg.

Ez az ár mérsékelten az árjegyzék szerint emelkedik akként, hogy ki milyen kellékek beszerzését kívánja a 200 koronás, illetőleg a 100 koronás árszámítás szerint egybeállított kellékeken kívül.

Ezekben az árakban a gyászko-csidij nincs beszámítva, az tehát külön fizetendő.

A temetkezési intézet üzletelisége Ott Károly kereskedő mellett Kertész Aladár féle ház pincze helyiségében van.

Az üzlet nyitva van délelőtt 7—12 óráig, délután 2—6 óráig.

Makó, 1918. október hó 21.

Dr. Petrovics György polgármester.

REGÉNY

A patakmalom tündére.

Minden jog fenntartva.

Írta: Tölgyessy Mihály

— Tehát nem vagyok ama rettenetes nő kezében?

— Nem tudom kire céloz! mondá Faludy.

Ilonka egy percig rajta nyugtatta fürkésző tekintetét. De Faludy is figyelmesen szemlélte őt és nagyon szépnek találta. Az örültek ismertetőjelei közül azonban egyetlen egyet sem talált rajta; tekintetében nem volt semmi zavartság.

— Az égre kérem, uram, beszéljen! Hol vagyok?

— Most már itthon van!

— Ah, talán Csillagváron vagy Hétháron!

— Ott még nem hanem, Magyarországon.

— Hát hol voltam eddig?

— Bécs környékén volt, onnét hozták ide,

— Mit akarnak velem? Remélem, hogy most már szabadon bocsátanak. Itt van-e az én halálos ellenségem is?

— Ki az?

— Lorántffy Etelka! De miért kérdi? Ön bizonyára tudni fogja ezt?

— Lorántffy Etelka kisasszonyt ismerem... de miért nevezi halálos ellenségének?

— Ő gyűlöl engem! Nem tudja nekem megbocsátani, hogy megnyerem fivére szerelmét s nejjévé lettem.

Faludy különös tekintettel nézett rá.

— Kegyed tehát Lorántffy Elemérné?

— Az vagyok uram! Etelka ugyan rá akart kényszeríteni, hogy mondjak le Elemérről s ne viseljem nevét — de ugy tudom, ha ily értelmű lemondást erőszakkal csikarnak ki, annak nincs semmi érvénye.

Faludy meglepetve nézett rá. Amit Ilonka most mondott, az egészen új volt előtte... szeme felvillant, mert felismerte, hogy ezzel egy oly fegyvert kapott kezébe, mellyel új előnyöket vívhat ki magának.

— Kegyed tehát sértve érzi magát jogaiban? kérdé.

— Hiszen láthatja, hogy még személyes szabadságomtól is meg vagyok fosztva! fakadt ki Ilonka. Csalfa ürügy alatt kicsikartak tőlem egy írásbeli nyilatkozatot arra nézve, hogy lemondok Elemérről s házasságomat semmisnek kívánom tekintetni.

— Ah, kegyed tehát írásbeli nyilatkozatot adott.

— Rákényszerítettek uram! Etelka még korbáccsal is rám ütött!

(Folyt. köv.)

Hagymát

minden mennyiségben vásárol Iritz Gyula cég.

Eladók Iritz Miksánál jelentkezzenek.

Felvéteik

egy pincemester,
egy pincemunkás,
egy tanyás
és két kocsis 881

Iritz Sámuel özv. cégnél.

KIADÓ FÖLD.

Goszpodiban 20 kat. hold föld legelővel, herével, szőlő- és gyümölcsösökkel, jó lakóház és melléképítményekkel hasznosított kiadó. Értekezni lehet Mészáros Sándor tulajdonossal Vársárhelyi-u. 19.

KIADÓ FÖLDEK.

Hagyma, vetemény és gabona-termelésre kiadók

IRITZ MIKSÁNÁL.

ELADÓ FÖLD.

Az apátfalvai határban, a püspöki udvarok közt lévő 6 köblös föld eladó. Értekezhetni

Gorcsa Péter

tanácsjegyzővel.

Hirdetmény.

A belvárosi róm. kath. elemi iskolához lehetőleg férfi

iskolaszolga

kerestetik. Jelentkezni lehet alulírott nál.

916

Makó, 1918. okt. 18.

Martinek Béla

igazg. tanító.

Zrinyi-utca 20/a.

Leány

ügyes, szorgalmas, ki a főzéshez is ért, lehetőleg keresztény vallású családhoz azonnali állást keres. Cim a kiadóhivatalban.

1267

Hordókat

— minden nagyságban vesz — Iritz Sámuel özv. cég.

— GAVALLER préselt cigaretta-hüvely mentes minden enyvezéstől, így az egészségre nem ártalmas. Kapható Kovács Sándor papírkereskedésében, Makó, Szegedi-utca 1. szám.

A verebesi és bánomi szőlőben szőlő-, gyümölcs- és pusztaföldek eladó.

Értekezni lehet Iritz Miksával.

Tinták!

Mindenféle színben kis és nagyobb üvegekben. Legfinomabb

ruhajelző-tinta,

arab mézgaoldat ecsettel, szintetikon nagy tubusban, bélyegző-párnák és festékek olcsó árban beszerezhetők

KOVÁCS SÁNDOR
papirkereskedésében, Szegedi-n. 1.

Művész-lapok

érkeztek magyar felvételekben is nagy választékban

Kovács Sándor
papirkereskedésében.

Szegedi-utca 1.

Tekintse meg a kirakatot!

Két kisasszonyt

FELVESZ IRITZ SÁMUEL
ÖZV. CÉG.

Szülők figyelmébe!

Minden szülőnek érdeke, hogy gyermekét oly helyre adja tanonc-nak, hol kellő szakképzettségben részesül.

Könyvnyomdai üzemenben

betűszedő-tanoncok

felvételnek és saját felügyeletem alatt nyernek kiképzést a nyomdaipar minden ágazatában.

Tanoncainknak a legmagasabb hetifizetést adok.

Jelentkezhetni

Kovács Sándor

könyvnyomdájában, Szegedi-utca 1.

Megérkezett a 2 es számú

**„Gavallér”
cigaretta-hüvely
és papir**

nikotin mentes. Kapható

Kovács Sándor

papirkereskedésében Makó, Szegedi-utca 1. (Dégi István házában.)

Hirdessen

Csanádvármegye legelterjedtebb napilapjában, a

Makói

Független Újság

hirdetési rovatában. A Makói Független Újság már a reggeli órákban Csanádmegye összes községeiben olvasható. Táviratai és telefonjelentései a háborús hírekről a legfrissebbek. — Megjelenik naponta négy-ötezer példányban.

Dacára a háboru okozta drágaságnak,

hirdetéseket

olcsó árban vesz fel a Makói Független Újság

kiadóhivatala, Szegedi-utca 1. sz.

Földbérbeadók figyelmébe!

A Makói Független Újságot Makó város és Csanádmegye hagymakertészeinek túlnyomó része olvassa s így már egyszer megjelenő hirdetés után is meg van a kívánt eredmény.

Legfinomabb levélpapírok!

Vászonutánzatú, hártya és erős csont-levélpapírok, bélelt borítékkal, nagy választékban. —

Kivánatra névnyomással. Már 10 darabnál is!

Ceruzák!

Valódi Kohinor tinta- és fekete-ceruzák, Hardtmuth és Faber 2-s és 3-s számúak. — Réz ceruza védők. —

Tinták!

Legfinomabb fekete és színes tinták, mindenféle színben. Első minőségű ruhajelző tinta! —

Tollak, tollszárak! Cigaretta hüvely és papír!

Képes-lapokból nagy választék.

Krep-papír egyes színben.

Kovács Sándor papirkereskedésében,
Szegedi-utca 1. szám.